

TÁTRA TÜNDE

Öntisztuló ajánlattevők

AZ ÉSZAK-DUNÁNTÚLI Vízügyi Igazgatóság még június 5-én érvénytelenítette a Közép Zrt. pályázatát a gőnyű kikötő fejlesztése kapcsán, így kizárták a közbeszerzésből. Az eljárásban kizárták az Ortao Društvo Kompanija Stokić od Veliko Gradiste céget is, bár ez a „részletkérdés” a sajtóban alig jelent meg. Pedig az eljárás során ez a cég volt, amelyik egy műszaki adatot – konkrétan azt, hogy az ajánlatkérő által igényelt hajók milyen nagyságú zárt fedélzettel rendelkeznek – a valóságtól eltérő módon szolgáltatott. A kizárástól az órák múlásával a Közép Zrt. megtámadta, ám a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapította a hamis adatszolgáltatás tényét. A HAZAI tapasztalatok alapján nem biztos, hogy a kizárt cég direkt módon hazudik, sőt az sem biztos, hogy nem elírás történik. Még az is elképzelhető, hogy a versenytársak veszik észre a hibát, és erre felhívják az ajánlatkérő figyelmét. Esetünkben a Közbeszerzési Döntőbizottság korábbi döntésével teljes mértékben összhangban kimondta, hogy „az ajánlatkérő a hamis adat közlését a kapacitást biztosító szervezet és a kérelmező vonatkozásában is jogszerűen mondta ki, figyelemmel arra, hogy a közbeszerzési eljárásban benyújtott iratokban a hamis adat tekintetében nem kizárólag a kapacitást biztosító szervezet nyilatkozott”. Az ajánlattevő tehát áttelesítően felelős azért, ami alvállalkozó, kapacitást biztosító szervezettel nyilatkozik. Hibázott az ajánlattevő, mert nem ment oda megmérni a hajót, hanem elhitte, amit az általa bevont szervezet mondott annak nagyságáról. **VALAHOZ ÉREZZÜK**, hogy akár túlzás is lehet ilyen komolyan venni ajánlattevő

felelőségét, hiszen ennyi erővel minden alvállalkozói nyilatkozatot nagytővával kellene az ajánlattevőknek vizsgálniuk. És mégis, egy olyan túladminisztrált eljárásban, mint a közbeszerzés, ezeknek a nyilatkozatoknak jelentőségük van. Vitathatatlan: az eljárás során a cég olyan adatot közölt, ami nem volt igaz. Maga a szerb hazajóvási hatóság ipari, közlekedési és infrastrukturális minisztériuma nyilatkozott a kérdésben, és bukkott el a Közép ezen a vizsgán. Ha azonban arra gondolunk,

■ **Könnnyű módot találni arra, hogy egy ajánlat hamis adatszolgáltatás miatt legyen érvénytelen**

A szerző a Budapesti Corvinus Egyetem docense

hogy valójában egy olyan hiba áldozata a cég, amit lehetett volna javítani, akkor kellemetlen a helyzet, hiszen most évekig kiesik egy versenytárs a piacról. Helyét természetesen lesz, aki átveszi. **VAN, AKI** úgy gondolja, nem szabadna, hogy ilyen részletkérdés miatt ki lehessen zárni egy meghatározó szereplőt. De ha arra gondolunk, hogy ha ezt elfogadjuk, akkor vajon hol a határ? Ha 5 centimétert néz el, akkor még beengedjük, de ha már 10-et, akkor nem? A föllentés nem kivétel a közbeszerzésben. Azt állítani, hogy egy termék mindent tud, még mindig

egyszerűbb, mint az ellenkezőjét bebizonyítani. Ha a próbálkozás nem jön be, akkor is kicsi az esélye annak, hogy hamis adatszolgáltatás miatt kizárjunk egy céget. **HA TUL** sok múlik a kérdésben, akkor könnyű módot találni arra, hogy egy ajánlat azért legyen érvénytelen, mert hamis adatszolgáltatás történt. Erre már sok versenytárs rábrett az európai piacon. A megoldás a hatályos közbeszerzési irányelvekben az úgynevezett öntisztulás. Ha egy ajánlattevő képes bizonyítani, hogy már nem „rossz fiú”, törlők a fekete pontját. Indulhat mégis versenyeken, nem fog a továbbiakban kizáró ok általa alá tartozni. Fontos kérdés, hogy erről ki és milyen formában fog dönteni. A jelenlegi közbeszerzési törvénytervezet alapján, amely a parlament előtt van, várhatóan a Közbeszerzési Hatóság hatásköre lesz. **A JOGVAKORLAT** tehát még sehol nincs, az európai tapasztalatokat egyelőre dr. Hans-Joachim Prieß ismert közbeszerzési szakértő foglalta össze könyvében. Mivel szakcikknek alig állnak rendelkezésre, honnan tudjuk, mit kell ilyen helyzetben tenni? A választ magától Prieß-től kaptam meg egy, a Közpéhez kisértetiesen hasonló hazai ügyben: ha az új irányelvi szabályok alapján a kizárt cég nyilatkozik arról, hogy a továbbiakban az érintett kapacitást biztosító szervezet vagy alvállalkozó nem veszi igénybe, úgy valójában megint tisztultnak tekinthető. **A PROBLÉMA** azonban nem ott van, ha kiderül a hamis adatszolgáltatás, hanem ott, amikor ezt a hibát piaci és politikai célokra próbáljuk felhasználni. Az öntisztulás szabálya ennek kíván gátat szabni. Kíváncsian várjuk, milyen sikerrel.

KARSAI GÁBOR

A hatalmi érdekek fogságában

A KORMÁNYZAT a kedvező tavalyi és az idei első negyedévi adatokban gazdaságpolitikája igazolásáért látja, figyelmen kívül hagyva azok átmeneti és más területeken hozott áldozatokkal párosult jellegét. Az eredmények inkább az alkalmazott gazdaságpolitika ellenére, semmint annak hatására születtek meg. **MAGYARORSZÁGON** a 2010-es kormányváltás óta folyik a piaccsökkentés és a hatalomgyarapodás intézményrendszerünk mindinkább kiiktató modell kitérítése, ami a kedvezményezett társadalmi és üzleti csoportok számára történő jóvedelemátrendezéssel jár. A jövő feléle, így a költségvetési egyensúly versenyképesség nélkül megteremtése, a lojalitásalapú gazdaságirányítás, valamint a nagy ellátórendszerrel lezüllesztés perspektívánná teszi a magyar gazdaságot és társadalmat, távozásra késztetve a tőke és a munkaerő egy részét. Az Európai Unió szoros együttműködés tervező belső köröből való tudatos kimaradás a jelenlegi kormány igazi bűne lenne, ami évtizedekre reménytelenné teheti a magyar felzárkózást. **IGAZ**, a magyar gazdaság tavaly kissé korrigálta a 2010-es kormányváltás óta szinte minden területen tapasztalható romlást.

A 2014-es GDP-növekedés a második legmagasabb volt az unióban. Kiugróan nőttek a beruházások, zuhant a munkanélküliség, csökkent a GDP-arányos államháztartási hiány és kissé az államadosság, és megszűnt az infláció is. A bankokra rákényszerített „elszámolás” révén pedig 2015-től kisebb lett a lakosság hitelértelmezési terhe, bővültek az alacsony kamatozású hitelek, hatalmas aktívumot mutatott a folyó fizetési és tökélmérleg egyenlege. A költségvetési politikát dicsérik a már 2013-ban megszüntetett túlzotthelyzet-eljárás, a monetáris politikát a jelentős kamatcsökkentés, a fejlesztési politikát az EU-támogatások túlnyomórésztének év végéig várható lehívása. Mindezek alapján a potenciális növekedés az EU-számításai szerint a korábbi 0,5 százalékról 2014–2015-re 1,5–2 százalékra javult. Igaz, a régióban még ez is csak a horvát és a cseh adatnál kedvezőbb. **A GAZDASÁGPOLITIKA** azonban összességében mégsem sikeres. A jó teljesítmény ugyanis részben átmeneti tényezők, részben más területeken hozott áldozatok és tudatos mulasztások következményei. A kudarccsöggő oka, hogy a beruházási klíma – a jogbizonytalanság és a

kiszámíthatatlanság miatt – a régióban nálunk a legrosszabb, és ebben nem is várható változás. A beruházásoknál az EU-támogatások csúcsát a következő években szükségszerűen a repülési, a fogyasztásnál a pénzcsökkentés érdemben nem folytatható, az áldozatok és mulasztások pedig különösen az egész-

A potenciális növekedés javulása ellenére csak a csokahatás és a horvátok által szűkített a régióban

A szerző a GKI Gazdaságkutató vezérigazgató-helyettese

ségűgy és az oktatás romlásában érezhetően markánsan. Nagy – valóban kültői – kérdés: hogyan fognak működni a versenyt teljesítő kizárt államki öntisztuló monstrok? A távolabbi jövő szempontjából a magyar-nyugdíjrendszer kvázi felszámolásával fenntarthatatlanná vált a nyugdíjrendszer, az EU-perifériájára szorulás pedig az egyik legfontosabb gazdasági-társadalmi dinamizáló erő kikapcsolásával fejeget.

AHOGYAN a kormány politika alatt a pillanat feletti uralmat, nem pedig az ország társadalmi-gazdasági felemelkedését célzó stratégiát ért, a gazdaságpolitika is kimerül a hatalmi és ennek alárendelt kommunikációs szempontoknak, a pillanat szülte kényserrel való megelégedésben. Ez utóbbi főleg

okozta költségek alakulása, az EU-támogatások várható apátlya folytán fellépő problémák kezelése, az önkormányzati cégek 1000 milliárd forint feletti adóssághalmományának vagy akár az egészségügyben és oktatásban tapasztalható, esetenként már elviselhetetlen feszültségek kezelésének konkrét programja. **UGYANAKOR CSAK** a törvényjavaslat benyújtása után került sor a stabilitási törvényben szereplő – már elfogadásakor is indokolatlanul szigorú, nyilvánvalóan nemzetközi PR-célokat szolgáló – adósságkepllet átalakítására, így a javaslat eredeti formájában törvényes volt. A stabilitási törvényben szereplő, 2011-ben elfogadott, de érvénybe lépését rögtön 2015-re halasztott adósságkepllet szerint minden évben csak az előre jelezett infláció és a várt növekedés különbségének felértékelése következhet a nominális adósság. E szabály a kormányzat prognózisának valóra válásával 2016-ban mintegy 700 milliárd forintost megszorítást követelt volna, amit a piacok nem igényeltek, növekedési és társadalmi szempontból egyaránt káros lett volna, és a költségvetési törvényjavaslat nem is tartalmazta az ilyen lényegi kérdésekre, mint az állami tulajdon kiterjesztése

olyan szabályt kiegészítést fűzött a lakázhoz, hogy amíg a várt áremelkedés és reálnövekedés közül legalább az egyik nem haladja meg a 3 százalékot, az államadosság-mutató csökkenésnek legalább a 0,1 százalékpontot kell elérnie (vagyis csak az ehhez szükséges deficitet kell meghatározni). **A MÓDOSÍTÁST** a korábban vártnál gyorsabb növekedéssel és alacsonyabb inflációval indokolták, holott a 2016-ra prognosztizált 2 százalékos infláció és 2,5 százalékos GDP-növekedés aligha tekinthető extrémnek. Ugyanakkor a mostani módosítás is csak kérészerű lehet, hiszen a költségvetés már 2017-re is 3 százaléki feletti (3,1 százalékos) növekedést számol. Sokkal célszerűbb lett volna az államadosság elvált csökkentési ütemét az EU által ténylegesen megkövetelt, úgynevezett második adósságcsökkentési szabályhoz igazítani. E szerint Magyarországon az adósságterhek körülbelül évi 1 százalékpontos csökkenést – évente a jelenlegi és a 60 százalékos szint különbségének egyhuzados mérséklését – kell elérnie három év átlagában mindaddig, ameddig el nem éri a 60 százalékot. Igaz, ezt be is kell majd tartani.

VILÁGGAZDASÁG

A szerkesztőség és a kiadó központi száma
460-2500

Főszerkesztő: **Tóth Levente** • Vezető szerkesztők: **Barát Mihály** (vállalatok, piacok, befektetések), **Gyökeri Mór** (Európai Unió), **Szabó Márta**, **Várkonyi Iván** • **Hornák József** (Vélemény) • **Kocsi Ilona** főszerkesztő
 ■ **Zöld Újság Zrt.** • **Rónai Balázs** vezérigazgató • **Hanák Tamás** vezérigazgató-helyettes • **Kiadó és szerkesztőség:** 1082 Budapest Futó utca 35–37. Telefon: 489-1195; fax: 489-1169; e-mail: vginfo@vg.hu; központi e-mail: vg@vg.hu • **Hírdetések felvétele:** 460-2529; e-mail: hirdetes@mediaworks.hu • **Ügyfélszolgálat:** 06-40-510-510; e-mail: ugyfelszolgalat@mediaworks.hu • **Előfizetési díj:** 1 évre 90000 Ft, fél évre 45000 Ft, negyedévre 22500 Ft, egy hónapra 7500 Ft • **Előzetesen terjeszti Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága** • **Árus terjesztés:** **Lapker Zrt.** • **ISSN-0042-6148** • **Nyomdai előállítás:** **Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft.** • e-mail: nyomda@mediaworks.hu • **Felelős vezető:** **Bertalan László** nyomdai igazgató • **Munkaszám:** 443 000 • **Nyomás napja:** 2015. augusztus 2. • A Világgazdaság bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatban minden jog fenntartva. Értesüléseket átvenni csak a Világgazdaságra hívható levelezési címen, amelyeket táblázatok adatait tájékoztató jellegűek, amelyekről lefoglaltunk nem vállalunk. • A Világgazdaság és a Világgazdaság Online tartalmai (fotók, írott anyagok vagy azok részletei) a kiadó írásbeli vagy elektronikus dokumentumban foglalt engedélyével közölhetők a nyilvánossághoz.

Tájékoztatók Olvasóinknak, hogy a különböző versenyeken, jétőlakon, akciókon, szavazásokon, résztvevők által személyesen, írásban, telefonon, SMS-ben, interneten, e-mailben megadott személyes adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatokat megadva hozzájárunk ahhoz, hogy azok felhasználásával a Társaságunk érdeklődésébe tartozó cikkeket, amelyek az adatok feldolgozását is végzik (Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft., Mediaworks Regionális Kiadó Kft., Mediaworks Magazin Kiadó Kft., Zöld Újság Zrt., Petőfi Lap- és Könyvkiadó Kft., Népszerűség Zrt., előfizetéseik megrendelését teljesítsük, akcióira kiadványaira és egyéb szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Az érintettek felvilágosítást kérhetnek az általunk kezelt személyes adataik köréről, felhasználásuk módjáról a cégszólól, és bármikor kérhetik azok helyesbítését, felhasználásuk korlátozását, illetve törölését.